

2019-2020 Faaliyet Raporu

Türk Psikologlar Derneği, Türkiye'deki psikoloji lisans programlarını akredite etme yetkisini alıncaya kadar bültenleri ve dergilerinde yayımladığı uluslararası akreditasyon süreçleri ve toplam kalite yönetimi hakkındaki yazılarla (1994), akreditasyon konusundaki uluslararası kongre katılımlarıyla (1995), psikoloji eğitiminin niteliğine yönelik yaptığı araştırmalarla (1997, 2001), düzenlediği sürekli eğitim kurslarıyla, yayımladığı ders kitapları ve yardımcı kitaplarla, yaptığı kurultaylarla (2001, 2005), kurduğu Psikoloji Lisans Eğitiminin Akreditasyonu ve Standartları (PLESA) Kuruluyula (2006), psikoloji eğitimine önemli katkılar sağlamış ve Türkiye'de psikoloji eğitimiyle yakından ilgilenen bir meslek örgütü olarak dikkati çeken düzeyde bir birikim oluşturmuştur. Bu minvalde dernek, psikoloji alanındaki diplomalarını Türkiye'deki psikoloji bölümlerinden almış olan ve belirli bir süredir süpervizyon altında çalışmış psikologların yeterliliklerinin, Avrupa Psikoloji Sertifikası (EuroPsy) için uygunluğunu değerlendirmek üzere Avrupa Psikoloji Dernekleri Federasyonu (EFPA) tarafından 09.03.2013 tarihinde yetkilendirilmiştir.

Türkiye'deki psikoloji eğitiminin akreditasyonu söz konusu olduğunda bu yetkinin, 2008 yılında, Psikoloji Lisans Eğitimi Akreditasyon El Kitabı ile yapılan başvuru sonrası, Yüksek Öğretim Kurulu tarafından 31.08.2010 tarih ve B.30.0.ABB.00.00.00.30b sayılı resmi yazı ile iki yıl süreyle Türk Psikologlar Derneğine verildiği görülür. Ardından 14.11.2013 tarih ve 2013.13.1307 sayılı resmi yazı ile bu yetkinin geçerlilik süresi 26.08.2015 tarihine kadar uzatılmış; 06.02.2019 tarihinde ise Türk Psikologlar Derneği güncel unvanıyla Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından iki yıllık yetkilendirmeye yeniden görevlendirilmiştir.

Türk Psikologlar Derneği Psikoloji Programları Akreditasyon Birimi (PPAB), 2010 yılından bu yana Yükseköğretim Kalite Kurulunun (eski unvanı Yükseköğretim Kurulu) tanımış olduğu akreditasyon yetkisine dayanarak psikoloji lisans programlarını akredite etmektedir.

Birim, Türk Psikologlar Derneği Tüzüğü'nün 22. maddesinde tanımlandığı üzere, psikoloji lisans ve lisansüstü programlarının akreditasyon süreçlerini yönetmekten ve bu süreçte görev alacak komisyon ve komitelerin oluşturulmasından sorumludur. Bünyesinde akreditasyon faaliyetlerini bizzat yürüten Akreditasyon Üst Kurulunu (AÜK) bulduran PPAB, akreditasyon faaliyetine ilişkin tüm süreçleri derneğin yönetim kurulundan bağımsız olarak yürütmektedir.

Türk Psikologlar Derneği Psikoloji Lisans Programları Akreditasyon Birimi (TPD PPAB), ülkemizdeki devlet ve vakıf üniversitelerindeki psikoloji lisans programları için akreditasyon, değerlendirme ve bilgilendirme çalışmaları yaparak evrensel değerler ışığında Türkiye'de psikoloji eğitiminin kalitesinin yükseltilmesini ve daha nitelikli psikoloji lisans mezunlarının yetiştirilmesini sağlamayı **misyon** edinmektedir.

TPD PPAB'ın misyonu ve değerleri doğrultusunda, ulusal ve uluslararası ortamlarda mensubu ve mezunu olmaktan övünç duyulan; vereceği nitelikli eğitimle psikolojinin ilerlemesine ve insanlık yararına kullanımına katkıda bulunacak kadroları yetiştirecek psikoloji lisans programlarının artmasını sağlamak ve bu bağlamda

Türk Psikologlar Derneği Akreditasyon Üst Kurulu

Fethiye Sok. 5/1 GOP Çankaya 06680 Ankara

Telefon: +90 (312) 425 67 65

Belgegeçer: +90 (312) 417 40 59

akreditasyon.psikolog.org.tr

Kütük No: 06-019-051

Türk Psikologlar Derneği kamu yararına çalışan dernek statüsünü haizdir.

gelişmekte olan üniversite psikoloji bölümlerine başarılı model sunmak ise TPD PPAB'ın **vizyonu** olarak ön plana çıkmaktadır.

Türk Psikologlar Derneği Psikoloji Programları Akreditasyon Birimi (TPD PPAB), Türkiye'de psikoloji eğitiminin kalitesinin yükseltilmesini amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusundaki çalışmaların sürekli iyileştirme ve toplam kalite felsefesi doğrultusunda yürütülmesi temel ilkedir. TPD PPAB, en üst seviyede kaliteli hizmet vermek için aşağıdaki değerlere bağlıdır:

1. Bağımsızlık: Faaliyetlerini bağımsız ve özerk bir şekilde yürütür.
2. Katılımcılık: İlgili süreçlerde tüm iç ve dış paydaşların görüş ve önerilerini alır ve değerlendirir.
3. Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik: Program değerlendirme ve akreditasyona yönelik tüm faaliyetleri (politika süreçleri, yaptığı çalışmalar, toplantı kararları, akreditasyon kararları, raporlar vb.) hakkında paydaşlarını ve kamuyu bilgilendirir, hesap verir.
4. İş Birliğine Açık Olmak: Ulusal ve uluslararası işbirlikleri kurar ve geliştirir.
5. Yenilikçi olmak: Etkinliklerinin kalitesini sürdürmek ve artırmak için yenilikleri takip eder.
6. Hizmet Odaklılık: Hizmet verilen tüm kurumların güncel gereksinim ve beklentilerine duyarlıdır, onlarla saygılı ve sevecen bir ilişki kurulur ve sürdürülür.
7. Sürekli Öğrenme: Hem kendi hem de benzer kurumların etkinlikleri ve performansını izler ve sürekli öğrenir.
8. İş Birlikleri Geliştirme: Ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği fırsatlarını arar ve geliştirir. Bu işbirliklerinin sürekliliği için çaba harcar.
9. Değer Yaratma: Hizmet verdiği kurumlara ve paydaşlarına katma değer sağlayacak etkinliklerde bulunur; eğitimin ve değerlendirme sürecinin sürekli iyileşmesi için çalışır. Hizmetin katma değeri, doğrudan geribildirim yolu ile izlenir.
10. Etik Davranış: TPD PPAB Etik Kuralları çerçevesinde çalışır. Çıkar çatışması yaratmaktan kaçınarak profesyonel davranış sergiler.

Akreditasyon Üst Kurulu (AÜK), program akreditasyon sürecinin ilgili yönetmelik ve kılavuzlar çerçevesinden yürütülmesini denetleyen, kontrol eden ve nihai kararı veren üst kuruldur. Toplam 10 (on) asil ve 3 (üç) yedek üyeden oluşur. Görev yapan AÜK üyeleri, internet sitesi üzerinde yayımlanmaktadır.

2019 takvim yılı içerisinde Doğu Akdeniz Üniversitesi Psikoloji (İngilizce) Lisans Programı, iki yıllığına akredite edilmiştir. Başkent Üniversitesi, Özyegin Üniversitesi ve Bahçeşehir Üniversitesi Psikoloji Lisans Programları ara değerlendirme sürecinden geçerek akredite edilmiştir. Akreditasyon süresi 2019 Temmuz ayında dolan Koç Üniversitesi ve Ege Üniversitesi Psikoloji Lisans Programlarının değerlendirme süreçleri 2020 yılı içerisinde tamamlanmıştır. 2020 takvim yılı içerisinde ise akreditasyon süreleri dolan Ankara ve Hacettepe üniversitelerinin yenileme başvuruları alınmış; yeni tip Korona virüsü salgını nedeniyle akreditasyon sürelerinin bir yıl uzatılmasına karar verilmiştir. Aynı yıl Ufuk ve Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar üniversitelerinin akreditasyon başvuruları alınarak değerlendirme süreçleri başlatılmıştır.

Türk Psikologlar Derneği Akreditasyon Üst Kurulu

Fethiye Sok. 5/1 GOP Çankaya 06680 Ankara

Telefon: +90 (312) 425 67 65

Belgegeçer: +90 (312) 417 40 59

akreditasyon.psiyolog.org.tr

Kütük No: 06-019-051

Türk Psikologlar Derneği kamu yararına çalışan dernek statüsünü haizdir.

25 Ocak 2019 tarihinde Türk Psikologlar Derneği Genel Merkezinde, potansiyel değerlendirme takımı (DT) üyelerine yönelik geniş katılımlı bir değerlendirme takımı görev ve sorumlulukları eğitimi düzenlenmiştir. 2019 yılı birinci dönem başvuruları kapsamında akreditasyon başvurusunda bulunan psikoloji programlarının değerlendirilmesinde görevlendirilen Değerlendirme Takımı (DT) üyelerine, 29 Mart 2019 tarihinde Hacettepe Üniversitesi ev sahipliğinde bir kez değerlendirme takımı görev ve sorumlulukları eğitimi verilmiştir. DT üyelerinin çoğunluğunun yüz yüze katıldığı bu eğitimde bizzat bulunamayan DT üyeleri, eğitime çevrimiçi olarak katılmıştır. 2019 yılı ikinci dönem başvuruları kapsamında akreditasyon başvurusunda bulunan iki programı değerlendirmek üzere görevlendirilen DT üyelerine yönelik değerlendirme takımı görev ve sorumlulukları eğitimi, 16 Kasım 2019 tarihinde Koç Üniversitesi ev sahipliğinde düzenlenmiş; eğitimin tamamı, çevrimiçi ve etkileşimli ortamda yayımlanabilmek üzere Koç Üniversitesinin teknik destekleriyle kayda alınmıştır. 2020 yılı içerisinde 21.10.2020 ve 22.10.2020 tarihlerinde iki kez değerlendirme takımı görev ve sorumlulukları eğitimi düzenlenmiş; toplam yirmi dört katılımcıya eğitim içeriği aktarılmıştır.

25 Ocak 2019 tarihinde TPD PPAB'a akreditasyon başvurusu yapma hazırlıklarında olan 12 psikoloji programının 18 temsilcisine kapsamlı ve etkileşimsel bir "Akreditasyon Başvuru Eğitimi" verilmiştir. Bu eğitimde güncellenen akreditasyon ölçüt ve süreçleri tanıtılmış, program temsilcilerinin soruları yanıtlanmıştır. 2020 yılı içerisinde 04.11.2020 akreditasyon değerlendirme süreci bilgilendirme toplantısı ve 23.11.2020 tarihlerinde akreditasyon başvuru süreci tanıtım toplantı düzenlenmiş; etkinlik içeriklerinden toplam 47 katılımcı yararlanmıştır. Öte yandan Yenimahalle Kampüs Koleji'nin davetlisi olarak 21 Mayıs 2020 Perşembe günü bir video konferans düzenlenmiştir. Tescil ve Uluslararası İlişkiler Sorumlusu Gökberk Oğuz ve Öğrenci Koordinasyon Grubu Başkan Yardımcısı Aytül Yüksel Düdük tarafından gerçekleştirilen konferansta psikoloji eğitimi ve akreditasyon sürecinin psikoloji eğitimine katkılarına ilişkin öğrencilere bilgi aktarılmıştır.

2018 yılında YÖKAK tarafından sözel olarak paylaşılan geri bildirimler doğrultusunda TPD PPAB'ın akreditasyon süreçleri ve ölçütlerinde temel revizyonlar yapılmıştır. Bu revizyonlar kapsamında Türkiye Yükseköğretim Yeterlikler Çerçevesi (TYYÇ); Avrupa Kalite Güvencesi Standart ve İlkeleri (ESG); ülkemizde psikoloji mezunlarını ilgilendiren yasal mevzuat, ihtiyaç ve gerçekler; Avrupa (ör. EFPA Kriterleri) ve kuzey Amerika (APA Kriterleri) psikoloji lisans eğitimi temel ölçütleri incelenmiş, dikkate alınmış ve geliştirilen taslak süreç ve kriterler katılımcı bir yaklaşımla paydaş gruplarıyla (psikoloji lisans programlarının tamamıyla ve öğrenci temsilci gruplarıyla) paylaşılmıştır ve nihai hallerine getirilmiştir. 2020 yılı içerisinde tam üyelik başvuru sürecinin başlatılması amacıyla European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA) ile yazışmalar yürütülmüştür.

Tematik Analiz

Psikoloji Programları Akreditasyon Biriminin akreditasyon faaliyetlerini yürüttüğü psikoloji lisans programlarının güçlü ve gelişime açık yönlerinin değerlendirilmesinde devlet üniversitelerindeki programlar ile vakıf üniversitelerindeki programlar arasında temel bazı farklılıklar olduğu dikkati çekmektedir. Bununla birlikte, her iki gruptaki (devlet ve vakıf) programlar kendi içlerinde birbirinden oldukça farklı özellikler

Türk Psikologlar Derneği Akreditasyon Üst Kurulu

Fethiye Sok. 5/1 GOP Çankaya 06680 Ankara

Telefon: +90 (312) 425 67 65

Belgegeçer: +90 (312) 417 40 59

akreditasyon.psiyolog.org.tr

Kütük No: 06-019-051

Türk Psikologlar Derneği kamu yararına çalışan dernek statüsünü haizdir.

taşımakta ve her programın kendine özgü güçlü ve gelişime açık yönleri olduğu görülmektedir. Tespit edilen temel bazı güçlü ve gelişime açık alanlar aşağıda özetlenmektedir.

Güçlü Yönler

1. Öğretim Elemanları Sayısı, Ders Yüğü: Devlet üniversitelerindeki programlar/bölümler öğretim üyelerinin sayıları ve öğretim üyesi başına düşen ders yükü açısından, vakıf üniversiteleri bünyesindeki programlardan daha avantajlı görünmekte. Bununla birlikte son yıllarda devlet üniversitelerindeki öğrenci kontenjanı artışı, bu avantajı gölgelemekte.
2. Öğretim Elemanları Nicelik, Nitelik: Devlet üniversitelerinin akademik kadroları nicelik ve nitelik açısından daha güçlü. Yarı zamanlı öğretim elemanlarının tam zamanlı öğretim elemanlara oranı, akreditasyon ölçütlerinde beklendiği gibi düşük.
3. Müfredat: Devlet üniversitelerindeki psikoloji programlarında müfredatın daha kapsamlı, güçlü ve yerleşik olduğu görülmekte. Bu programlarda, psikolojinin farklı temel ve uygulama alanlarını temsil eden zorunlu ve seçmeli ders sayısı ve çeşitliliği ile öğrenciye görece daha zengin bir müfredat sunulmakta.
4. Program Çıktıları: Akreditasyon başvurusu yapan bütün Devlet ve vakıf üniversitelerindeki programlarda, program çıktıları ayrıntılı bir şekilde tanımlanmakta ve paylaşılmakta.
5. Öğrenci Akademik Gelişimi-I: Devlet ve vakıf üniversitelerindeki programlarda öğrencilerin seminer, konferans ya da çalışma grupları gibi etkinliklere katılımları konusunda teşvik edildikleri, öğrenci kongrelerine bildiri ve poster sunumları ile katıldıkları ve bu çalışmalarına akademik destek aldıkları görülmekte.
6. Öğrenci Akademik Gelişimi-II: Programların büyük bir çoğunluğunda her yıl 'Psikoloji Günleri' adı altında, geniş katılımlı bilimsel paylaşım faaliyetleri/kongreler düzenlenmekte. Bu etkinliklerin düzenlenmesinde Psikoloji Toplulukları aktif bir rol üstlenmekte ve öğrencilerin yürüttüğü bu faaliyetler Bölüm ve Üniversiteler tarafından desteklenmekte.
7. Öğrenci Akademik Gelişimi-III: Özellikle bazı vakıf üniversitelerinde yeni gelen öğrenciler "Mentörlük Sistemi" çerçevesinde deneyimli öğrencilerle eşleştirilerek üniversiteye ve bölüme adaptasyonları sağlanmakta.
8. İletişim, Erişim: Öğretim üyesi ve öğrenciler arasında iletişimin oldukça kuvvetli olduğu; öğrencilerin öğretim üyelerine ulaşma konusunda herhangi bir sıkıntı yaşamadıkları gözlenmekte.
9. Değişim Programları: Pek çok bölümde ERASMUS Programının başarıyla uygulandığı gözlenmekte.

Gelişime Açık Yönler

1. Öğretim Elemanı ve Destek Personel Nicelik ve Niteliği: Vakıf üniversitelerindeki psikoloji lisans programlarında, TPD PPAB akreditasyon ölçütlerinin öngördüğü asgari öğretim elemanı sayısının karşılanmasında ve nitelikli öğretim elemanlarının tutulmasında (kalıcı olmalarında) problemler yaşanmakta. Aynı şekilde vakıf üniversitelerinde yardımcı öğretim elemanı kadrolarının (ör. araştırma görevlilerinin) ve idari destek personelinin yeterli sayıda olmadığı gözlenmekte.

Türk Psikologlar Derneği Akreditasyon Üst Kurulu

Fethiye Sok. 5/1 GOP Çankaya 06680 Ankara

Telefon: +90 (312) 425 67 65

Belgegeçer: +90 (312) 417 40 59

akreditasyon.psikolog.org.tr

Kütük No: 06-019-051

Türk Psikologlar Derneği kamu yararına çalışan dernek statüsünü haizdir.

2. Alt Yapı-I: Özellikle devlet üniversitelerinde genel olarak bölümlerin fiziksel alt yapısının çok yeterli olmadığı görülmekte. Örneğin, öğrenci sayısının fazlalığı nedeniyle sınıflar oldukça kalabalık. İki ya da üç öğretim üyesinin aynı odayı paylaşmak zorunda kaldığı pek çok bölüm mevcut.
3. Alt Yapı-II: Genel laboratuvar, aynalı gözlem odası ve bilgisayar destekli sınıf gibi olanakların yeterli olmadığı bölümler mevcut.
4. Artan Kontenjanlar: Hem devlet hem de vakıf üniversitelerde öğrenci kontenjanlarındaki kontrol edilemez artış nedeniyle, öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı, akreditasyon kriterlerinde öngörülenin çok üzerine çıkabilmekte. Öğrenci sayılarındaki bu artış ayrıca öğrenci akademik gelişiminin önemli bir ayağı olan “akademik danışmanlık” hizmetinin kalitesini de düşürmekte.
5. Staj: Birçok lisans programında “zorunlu staj” bulunmakla birlikte, öğrenciler staj yeri bulma konusunda bazı sıkıntılar yaşamakta. Giderek yaygınlaşan, “ücretli staj” olayı (öğrencilerin staj yaptıkları kuruma para ödeme yapmaları durumu), stajın ticari bir faaliyete dönüşmesine ve amacından uzaklaşmasına neden olmakta. Bu problemin ortaya çıkmasında, öğrenci sayılarında ve psikoloji bölümü sayısındaki (80+) dramatik artışın önemli bir rol oynadığı söylenebilir.
6. Ders Yükü: Özellikle vakıf üniversitelerinde, çoğu akademik kariyerlerinin başlarında olan öğretim üyelerinin, ders saatlerinin çok fazla olduğu görülmekte. Bu ders yüküne lisansüstü öğrenci danışmanlıkları da eklenince, öğretim üyelerinin araştırma faaliyetlerini gerçekleştirebilecekleri zaman ciddi şekilde kısıtlanmakta. Bu sorun öğrenci sayılarındaki kısıtlama ve yeni öğretim elemanı alımıyla çözülebilir.
7. Ulusal Yayın: Eğitim dili İngilizce olan bazı programlardaki öğretim üyelerinin yaptıkları ulusal nitelikteki yayınların (bilimsel makale, kitap, kitap bölümü) yeterli sayıda olmadığı görülmekte.
8. Müfredat: Bazı programlarda, alan dışı seçmeli ders sayısının az olduğu görülmekte.
9. Öğrenci Niteliğindeki Varyasyon: Vakıf üniversitelerinde, Bölüme kabul edilen öğrenciler arasındaki giriş puanı farklılıklarının (Burslu ve Ücretli) eğitim kalitesini olumsuz yönde etkilediği vurgulanmakta.
10. Paydaş Katılımı: Hem Devlet hem de vakıf üniversitelerinde, program geliştirme ve iyileştirme faaliyetlerin başlangıç safhasında olduğu ve özellikle mezun paydaşların katkı ve katılımının yeterli düzeyde olmadığı görülmekte.

Türk Psikologlar Derneği Akreditasyon Üst Kurulu

Fethiye Sok. 5/1 GOP Çankaya 06680 Ankara

Telefon: +90 (312) 425 67 65

Belgegeçer: +90 (312) 417 40 59

akreditasyon.psiyolog.org.tr

Kütük No: 06-019-051

Türk Psikologlar Derneği kamu yararına çalışan dernek statüsünü haizdir.